

Stichting HyNorth

Postbus 8073, 9702KB Groningen

T (050) 521 91 11

E info@HyNorth.nl

I www.HyNorth.nl

KvK nummer 83883479

Ons kenmerk

202203181

Uw kenmerk

-

Datum

18 maart 2022

Onderwerp

Consultatie Marktordening

Wij zijn blij met de mogelijkheid om een reactie te kunnen geven op de consultatie marktordening. Hieronder gaan we in op een aantal vragen uit het consultatiedocument.

Informatie respondent

HyNorth heeft als doel om een Europese Hydrogen Valley te realiseren in Noord-Nederland waarmee CO₂ uitstoot structureel wordt verminderd. Het ecosysteem in de Hydrogen Valley wordt in fases gebouwd en heeft een beoogde omvang van 4GW in 2030. De basis hier voor is het Investeringsplan Waterstof Noord-Nederland dat eind 2020 is gepubliceerd¹. De aanpak kan als blauwdruk dienen voor andere regio's in Europa. HyNorth verbindt de partijen in de waterstof waardeketen als ketenregisseur en door obstakels te identificeren en te helpen opruimen.

Het ecosysteem omvat meer dan alleen vraag (met name industrie en mobiliteit) en aanbod van waterstof. Ook de maak- en dienstenindustrie en kennis instellingen maken hier onderdeel van uit. Naast de impact van de klimaatopgave biedt de ontwikkeling van het waterstof ecosysteem economische kansen voor Noord-Nederland; oftewel werkgelegenheid. Hiervoor moet zichtbaar worden gemaakt welke kansen Noord-Nederland voor bestaande en nieuwe bedrijven met waterstof én voor Noord-Nederland als waterstof kennisregio kan bieden. Dit kan zowel voor bestaande bedrijven alsook voor nieuwe bedrijven of nieuw type industrie die goed past binnen mogelijkheden die de regio Noord-Nederland biedt.

Productie/Electrolyse

Sturing op de locatie van electrolyzers is van belang voor een efficiënte systeemontwikkeling van zowel gas als elektriciteitsinfrastructuur. Wel zou er voldoende ruimte moeten zijn om electrolyzers met een beperkte capaciteit (kleiner dan 50 MW) op locaties naar eigen keuze te bouwen om de bouw van kleinschaliger en meer lokale systemen te faciliteren.

¹ <https://hynorth.nl/app/uploads/2020/12/Investeringsplan-Waterstof-Noord-Nederland-2020.pdf>

Ontwikkelen en beheer van waterstoftransportnetten, netwerkontwikkelingen

Voor het ontwikkelen van ecosystemen is de beschikbaarheid van transport en opslag infrastructuur essentieel. Open toegang tot deze infrastructuur is hiervoor nodig. Het is belangrijk dat de mate van regulering aansluit bij de marktontwikkeling om ruimte te geven aan innovatie. In de opbouwfase is het logisch om derden toegang laagdrempelig te houden en af te stemmen op de specifieke investeringen, om de opbouw van de waterstofeconomie en de benodigde innovatie te ondersteunen. Dit kan de snelheid van ontwikkeling van de waterstofeconomie ten goede komen.

In de huidige ontwikkelingsfase is nog steeds een hoge mate van investeringsonzekerheid en is de omvang van de capaciteit van de waterstofassets nog beperkt in relatie tot de capaciteit van de geplande infrastructuur op basis van het bestaande aardgasnetwerk. Investeringsbeslissingen voor het waterstofnetwerk zullen hier rekening mee moeten houden voor wat betreft de omvang van de commitment van gebruikers van het netwerk, zowel in capaciteitsgebruik als contractduur. Bij de ontwikkeling van regionale vraag en aanbod kunnen initiatieven gebundeld worden via organisaties als HyNorth.

Hierbij moet ook aandacht zijn voor de aansluitingen naar de locaties van producenten en eindgebruikers. Kosten hiervan kunnen in de fase van opbouw een belangrijk struikelblok vormen bij de investeringsbeslissingen, terwijl in de opbouwfase de voorlopers in investeringen voor productie en eindgebruik voldoende gefaciliteerd en gestimuleerd moeten worden om de waterstof ecosystemen te kunnen ontwikkelen. Dit maakt het logisch om de aansluitingen, in ieder geval in de ontwikkelingsfase van het waterstof netwerk, onderdeel te maken van het te ontwikkelen transportsysteem. Ook moet er aandacht komen voor regionale pijpleidinginfrastructuur en voor het realiseren van hubs voor distributie van waterstof via tubetrailers om in regionale en lokale vraag te kunnen voorzien, op het moment dat de pijpleiding infrastructuur hiervoor nog niet kan worden aangelegd.

Het systeem moet toegang bieden voor alle waterstof, ongeacht de kleur.

Ondergrondse opslag en importterminals

Om voldoende en continuïteit van aanvoer van waterstof te krijgen, is het van belang om potentiële waterstof opslaglocaties en importlocaties in havens maximaal te faciliteren (security of supply). Dit vraagt om snelheid en ruimte voor alle marktpartijen om aan de ontwikkeling bij te dragen. Via regulering kan het level playing field worden geborgd, net zoals nu ook in de aardgasmarkt gebeurt.